

Sygn. akt XII K 72/16

WYROK ŁĄCZNY W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 5 lipca 2016 r.

Sąd Okręgowy w Warszawie XII Wydział Karny w składzie:

Przewodniczący: SSO Katarzyna Stasiów

Protokolant: Katarzyna Jasińska

w obecności prokuratora: Wojciecha Peleszoka

po rozpoznaniu w dniu 5 lipca 2016 r.

sprawy M. U.

urodzonego (...) w N., s. J. i A. z d. S.

skazanego prawomocnymi wyrokami:

1. Sądu Okręgowego Warszawa-Praga w Warszawie z dnia 1 sierpnia 2008 roku w sprawie V K 76/07 utrzymanego w mocy wyrokiem Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 30 grudnia 2008 roku wydanym w sprawie II AKa 354/08, za czyny:

a. z art. 280 § 2 k.k. popełniony w dniu 22 sierpnia 2006 roku na karę 3 lat i 6 miesięcy pozbawienia wolności oraz karę 180 stawek dziennych grzywny po 20 złotych,

b. 3 czyny z art. 278 § 2 k.k. popełnione w okresie od 19 kwietnia 2006 roku do 18 lipca 2006 roku w warunkach ciągu przestępstw kwalifikowane na jedną karę 4 miesięcy pozbawienia wolności oraz jedną karę 120 stawek dziennych grzywny po 20 złotych stawka;

na podstawie art. 91 § 2 k.k., art. 85 k.k. oraz art. 86 § 1 i 2 k.k. wymierzono karę łączną 3 lat i 8 miesięcy pozbawienia wolności oraz karę łączną 280 stawek dziennych grzywny po 20 złotych stawka; postanowieniem z dnia 2 lipca 2009 r. na poczet kary łącznej pozbawienia wolności zaliczono okres rzeczywistego pozbawienia wolności od dnia 23 sierpnia 2006 r. do dnia 5 sierpnia 2008 r.;

wszystkie kary jednostkowe zostały objęte wyrokiem łącznym w sprawie V K 76/07

2. Sądu Okręgowego w Warszawie z dnia 29 sierpnia 2008 roku w sprawie XVIII K 84/08 utrzymanego w mocy wyrokiem Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 19 sierpnia 2009 roku wydanym w sprawie II AKa 89/09, za czyny:

a. z art. 258 § 1 k.k. popełniony w okresie co najmniej od czerwca 2006 roku do 23 sierpnia 2006 roku na karę 3 miesięcy pozbawienia wolności,

b. z art. 280 § 1 k.k. w zw. z art. 227 k.k. w zw. z art. 189 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. w zw. z art. 65 § 1 k.k. za czyn popełniony w dniu 17 lipca 2006 roku na karę 3 lat pozbawienia wolności oraz karę 200 stawek dziennych grzywny po 20 złotych,

c. z art. 278 § 1 k.k. w zw. z art. 12 k.k. w zw. z art. 65 § 1 k.k. za czyn popełniony od czerwca 2006 roku nie później jednak niż do dnia 23 sierpnia 2006 roku na karę 1 roku pozbawienia wolności oraz karę 100 stawek dziennych grzywny po 20 złotych stawka;

na podstawie art. 85 k.k., 86 § 1 i 2 k.k. orzeczono karę łączną 3 lat i 6 miesięcy pozbawienia wolności oraz karę łączną 250 stawek dziennych grzywny po 20 złotych;

wszystkie kary jednostkowe zostały objęte wyrokiem łącznym w sprawie V K 76/07

3. wyrokiem łącznym Sądu Okręgowego w Warszawie z dnia 23 grudnia 2009 roku w sprawie XVIII K 312/09 (prawomocnego z dniem 30 grudnia 2009 r.) połączono kary orzeczone wyrokami opisanymi w pkt 1 i 2 i na podstawie art. 85 k.k. i art. 86 § 1 k.k. wymierzono karę łączną 5 lat pozbawienia wolności, na poczet której zaliczono okresy rzeczywistego pozbawienia wolności w sprawie Sądu Okręgowego Warszawa-Praga w Warszawie V K 76/07 od dnia 23 sierpnia 2006 roku do dnia 05 sierpnia 2008 roku, oraz okres odbywania kary pozbawienia wolności od dnia 17 kwietnia 2009 roku do dnia 23 grudnia 2009 roku oraz karę łączną 400 stawek dziennych grzywny po 20 złotych;

obie kary łączne zostały wykonane w całości

4. Sądu Rejonowego dla Warszawy Woli w Warszawie z dnia 13 maja 2010 r. w sprawie IV K 99/10 (prawomocnego z dniem 1 czerwca 2010 r.) za czyn z art. 291 § 1 k.k. popełniony w czerwcu 2006 r. na karę 1 roku pozbawienia wolności, której wykonanie warunkowo zawieszono na okres 5 lat oraz karę 120 stawek dziennych grzywny po 50 złotych;

wykonanie kary pozbawienia wolności nie zostało zarządzone, grzywna nie została uiszczona

5. Sądu Rejonowego dla Warszawy Mokotowa w Warszawie z dnia 26 lipca 2010 r. w sprawie XIV K 807/09 (prawomocnego z dniem 3 sierpnia 2010 r.) za czyn z art. 291 § 1 k.k. w zw. z art. 65 § 1 k.k. popełniony w okresie od 21 marca 2006 r. do 9 października 2006 r. na karę 2 lat pozbawienia wolności, której wykonanie warunkowo zawieszono na okres 5 lat oraz karę 100 stawek dziennych grzywny po 20 złotych;

wykonanie kary pozbawienia wolności nie zostało zarządzone, grzywna została uiszczona

6. Sądu Okręgowego w Warszawie z dnia 17 grudnia 2015 r. w sprawie XVIII K 396/12 (prawomocnego z dniem 12 stycznia 2016 r.), za czyny:

d. z art. 278 § 1 k.k. w zw. z art. 294 § 1 k.k. popełniony w okresie od 10 do 18 kwietnia 2006 r. na karę 2 lat pozbawienia wolności,

e. z art. 13 § 1 k.k. w zw. z art. 279 § 1 k.k. w zw. z art. 288 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. za czyn popełniony w miesiącach letnich 2005 r. na karę 2 lat pozbawienia wolności,

f. z art. 278 § 1 k.k. za czyn popełniony w nocy z 2 na 3 września 2005 r. na karę 2 lat pozbawienia wolności;

na podstawie art. 85 k.k., 86 § 1 i 2 k.k. orzeczono karę łączną 2 lat pozbawienia wolności;

kara łączna pozbawienia wolności jest wykonywana od dnia 1 kwietnia 2016 r. do dnia 1 kwietnia 2018 r.

I. na podstawie art. 85 k.k. w brzmieniu obowiązującym przed dniem 1 lipca 2015 r. i art. 86 § 1 k.k. w brzmieniu obowiązującym przed dniem 1 lipca 2015 r. łączy jednostkowe kary pozbawienia wolności orzeczone wyrokami wskazanymi w pkt 1, 2 i 6 i orzeka wobec skazanego M. U. karę łączną 6 (sześciu) lat i 6 (sześciu) miesięcy pozbawienia wolności;

II. na podstawie art. 85 k.k. w brzmieniu obowiązującym przed dniem 1 lipca 2015 r. i art. 86 § 1 k.k. w brzmieniu obowiązującym przed dniem 8 czerwca 2010 r. łączy jednostkowe kary grzywny orzeczone wyrokami wskazanymi w pkt 1, 2, 4 i 5 i orzeka wobec skazanego M. U. karę łączną w rozmiarze 540 (pięciuset czterdziestu) stawek dziennych grzywny, ustalając wysokość jednej stawki na kwotę 20 (dwudziestu) złotych;

III. na podstawie art. 572 k.p.k. w zw. z art. 89 k.p.k. w brzmieniu obowiązującym przed dniem 8 czerwca 2010 r. postępowanie w zakresie połączenia kar pozbawienia wolności orzeczonych wyrokami wskazanymi w pkt 4 i 5 umarza;

IV. na podstawie art. 577 k.p.k. w zw. art. 63 § 1 k.k. oraz art. 82 k.k. w brzmieniu obowiązującym przed dniem 1 stycznia 2012 r. zalicza na poczet kary łącznej pozbawienia wolności wymierzonej w pkt I wyroku okresy:

a. odbywania kary łącznej w sprawie XVIII K 312/09 w rozmiarze 5 (pięciu) lat,

b. odbywania kary w sprawie XVIII K 396/12 od dnia 1 kwietnia 2016 r. do dnia 5 lipca 2016 r.

V. na podstawie art. 577 k.p.k. zalicza na poczet kary łącznej grzywny wymierzonej w pkt II wyroku:

a. 400 (czteryście) stawek dziennych uiszczonych w sprawie XVIII K 312/09,

b. 100 (sto) stawek dziennych uiszczonych w sprawie XIV K 807/09

VI. na podstawie art. 618 § 1 pkt 11 k.p.k. zasądza od Skarbu Państwa na rzecz adw. A. W. kwotę 240 (dwustu czterdziestu) złotych powiększoną o podatek VAT tytułem wynagrodzenia za obronę świadczoną z urzędu skazanemu M. U.;

VII. zwalnia skazanego od uiszczenia kosztów sądowych w sprawie i wydatkami obciąża Skarb Państwa.

Sygn. akt XII K 72/16

UZASADNIENIE

Wnioskiem z dnia 7 kwietnia 2016 r. M. U. zwrócił się do tutejszego sądu o wydanie wyroku łącznego obejmującego prawomocne wyroki w sprawach: XVIII K 312/09, XVIII K 84/08, V K 76/07, XVIII K 392/12. (k. 3-4v).

Podczas rozprawy głównej w dniu 5 lipca 2016 r. prokurator wniósł o zastosowanie art. 4 § 1 k.k. i reżimu prawnego wymierzania kary łącznej obowiązującego przed dniem 1 lipca 2015 r. poprzez połączenie kar pozbawienia wolności wymierzonych wyrokami w sprawach: V K 76/07, XVIII K 84/08 i XVIII K 392/12 i wymierzenie kary łącznej 7 lat pozbawienia wolności oraz umorzenie postępowania w pozostałym zakresie. Kwestie kary łącznej grzywny pozostawił do uznania sądu.

Obrońca wniósł z kolei o wydanie wyroku łącznego i zastosowanie zasady pełnej absorpcji (k. 102-102v).

Na podstawie całości materiału dowodowego ujawnionego w toku rozprawy sąd ustalił, co następuje.

M. U. został skazany prawomocnymi wyrokami jak w komparycji wyroku.

Jak wynika z opinii o skazanym (k. 88v), przyjmuje on wobec przelozonych postawę regulaminową. Jest bezkonfliktowy i właściwie odnosi się do przepisów porządkowych.

Nie był karany dyscyplinarnie ani nagradzany regulaminowo. Odbywa karę w systemie programowego oddziaływania. Nie stosowano wobec niego środków przymusu bezpośredniego, nie deklaruje przynależności do podkultury przestępczej. Jest zainteresowany podjęciem pracy, ale z przyczyn niezależnych nie jest zatrudniony. Utrzymuje poprawny kontakt z rodziną, tj. żoną, dziećmi i siostrą. Uczestniczy w zajęciach kulturalno-oświatowych i deklaruje krytyczny stosunek do popełnionych przestępstw.

Powyższy stan faktyczny sąd ustalił na podstawie dokumentów zaliczonych w poczet materiału dowodowego: opinii o skazanym, danych o karalności, a także orzeczeń z akt spraw jednostkowych badanych przez sąd.

Sąd zważył, co następuje.

M. U. skazany został wyrokami sądów różnego rzędu, w tym spośród wyroków sądów okręgowych ostatnio wyrokiem Sądu Okręgowego w Warszawie, a zatem nie budzi wątpliwości, że właściwy do rozpoznania wniosku skazanego jest tutejszy

sąd. Właściwość sądu okręgowego ukształtowana zostałaby przy rozpoznawaniu sprawy w obu reżimach prawnych, tj. obowiązujących przed dniem 1 lipca 2015 r. i po tym dniu.

Sąd stoi na stanowisku, że językowa wykładnia art. 19 ust. 1 ustawy z dnia 20 lutego 2015 r. o zmianie ustawy kodeks karny oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. 2015 poz. 396) nakazuje stosować przepisy o karze łącznej w brzmieniu obowiązującym od dnia 1 lipca 2015 r. jedynie do przypadków, gdzie wszystkie wyroki zapadłe wobec podsądnego uprawomocniły się przed dniem 1 lipca 2015 r., zaś w sytuacji, gdy przynajmniej jeden wyrok uprawomocnił się po 1 lipca 2015 r., a wobec skazanego zapadły również wyroki prawomocne przed 1 lipca 2015 r., konieczne jest badanie sytuacji procesowej z uwzględnieniem treści art. 4 § 1 k.k. nakazującego stosować ustawę obowiązującą poprzednio, jeżeli jest ona dla skazanego względniejsza.

W sprawie niniejszej sąd analizę taką przeprowadził i porównał sytuację skazanego w obu porządkach prawnych dotyczących orzekania kary łącznej. Dla uproszczenia wywodu stan prawny obowiązujący przed dniem 1 lipca 2015 r. nakazujący łączyć wyroki według kryterium daty popełnienia przestępstw i pierwszego wyroku zapadłego co do któregośkolwiek z tych przestępstw określany będzie jako „stary”, zaś stan prawny obowiązujący od dnia 1 lipca 2015 r. nakazujący łączyć jedynie kary podlegające wykonaniu jako „nowy”.

Sytuacja skazanego w nowym reżimie kształtowałaby się w ten sposób, że połączeniu uległyby kary pozbawienia wolności wymierzone wyrokami w sprawach Sądu Rejonowego dla Warszawy Woli IV K 99/10, Sądu Rejonowego dla Warszawy Mokotowa XIV K 807/09 i Sądu Okręgowego w Warszawie XVIII K 396/12, albowiem tylko one podlegają obecnie wykonaniu lub wymierzone zostały z warunkowym zawieszeniem i z tego względu podlegają łączeniu (warunkowe zwolnienie ze sprawy XVII K 312/09 nie zostało odwołane). W związku z wymierzeniem kar z dwóch pierwszych spraw z warunkowym zawieszeniem ich wykonania, należałoby dokonać zgodnie z art. 89 § 1b k.k. przeliczenia kar z warunkowym zawieszeniem na kary bezwzględne i łączyć kary 180 dni pozbawienia wolności (ze sprawy IV K 99/10), 360 dni pozbawienia wolności (ze sprawy XIV K 807/09) i karę łączną 2 lat pozbawienia wolności (ze sprawy XVIII K 396/12). Wyraźnie widoczne jest zatem, że kara łączna pozbawienia wolności musiałaby wynieść co najmniej 2 lata pozbawienia wolności. Sąd stoi nadto na stanowisku, że w praktyce kara ta musiałaby zostać wymierzona na zasadzie asperacji, w rozmiarze co najmniej 2 lat i 6 miesięcy pozbawienia wolności, jeżeli wziąć pod uwagę dyrektywy wymiaru kary łącznej wskazane w art. 85a. k.k. Zaliczeniu na poczet kary łącznej podlegałyby okres odbywania kary w sprawie XVIII K 396/12 od dnia 1 kwietnia 2016 r. do 5 lipca 2016 r. (data wydania wyroku), tj. 3 miesiące i 5 dni. Skazany zatem musiałby spędzić jeszcze ponad 2 lata i 2 miesiące w zakładzie karnym. W tym stanie rzeczy, sąd uznał, że jest możliwość ukształtowania kary łącznej w sposób dalece bardziej korzystny dla M. U., a to przy zastosowaniu art. 4 § 1 k.k. i starych zasad łączenia kar.

Orzekając na podstawie rozdziału IX kodeksu karnego w brzmieniu obowiązującym przed dniem 1 lipca 2015 r., sąd uznał, że wyrok łączny Sądu Okręgowego w Warszawie w sprawie XVIII K 312/09 utracił moc zgodnie z dyspozycją art. 575 § 1 k.p.k.

W tej sytuacji granicą zbiegu przestępstw stał się wyrok Sądu Okręgowego dla Warszawy-Pragi w sprawie V K 76/07, albowiem przed datą jego wydania w I instancji (1 sierpnia 2008 r.) skazany popełnił wszystkie przestępstwa, które później przypisywano mu dalszymi wyrokami. Z uwagi na orzeczenie kar pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem ich wykonania w sprawach Sądu Rejonowego dla Warszawy Woli IV K 99/10, Sądu Rejonowego dla Warszawy Mokotowa XIV K 807/09, kar tych sąd nie wziął pod uwagę przy wymierzaniu kary łącznej, a to z uwagi

na treść art. 89 k.k. w brzmieniu obowiązującym przed dniem 8 czerwca 2010 r., który nie dopuszczał możliwości łączenia kar pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem ich wykonania i kar bezwzględnych w jedną karę bezwzględną. Przepis ten należało zastosować w tym brzmieniu z uwagi na daty popełnienia czynów objętych tymi wyrokami, tj. czerwiec 2006 r. i od 21 marca 2006 r. do 9 października 2006 r.

Należało więc wymierzyć karę łączną bez warunkowego zawieszenia jej wykonania z kar orzeczonych tylko wyrokami w sprawach: Sądu Okręgowego dla Warszawy-Pragi w sprawie V K 76/07, Sądu Okręgowego w Warszawie XVIII K 84/08 i Sądu Okręgowego w Warszawie XVIII K 396/12. Granice kary łącznej, po rozwiązaniu z mocy prawa węzłów kar łącznych z tych wyroków, kształtowały się od najniższej z kar jednostkowych (3 lata i 6 miesięcy pozbawienia wolności ze sprawy V K 76/07) do 14 lat i 1 miesiąca pozbawienia wolności, tj. sumy wszystkich kar jednostkowych. Sąd miał jednak na uwadze rozmiary kar łącznych w tych sprawach oraz kary łącznej wymierzonej wyrokiem łącznym w sprawie Sądu Okręgowego w Warszawie XVIII K 312/09 i miarkując karę łączną dbał o to, aby nie pogorszyć sytuacji skazanego w stosunku do poszczególnych, orzeczonych wcześniej kar łącznych.

Wymiar kary łącznej pozbawienia wolności, tj. 6 lat i 6 miesięcy pozbawienia wolności, sąd ukształtował w oparciu o wypracowane w orzecznictwie dyrektywy wymiaru kary łącznej obowiązującego przed dniem 1 lipca 2015 r. I tak uwzględnił charakter przypisanych skazanemu przestępstw, dość bliski związek czasowy między nimi (2005 i 2006 r.), ale także rozmiar kar podlegających łączeniu. Nie bez znaczenia było również obecne zachowanie się skazanego ustalone na podstawie opinii z zakładu karnego, z której wynika, że proces jego resocjalizacji przebiega poprawnie. Kara 6 lat i 6 miesięcy pozbawienia wolności nie może w tej sytuacji być postrzegana jako nadmiernie surowa, a ilość popełnionych przez skazanego przestępstw i rozmiar kar za nie, musiały w stopniu znacznym rzutować na decyzję sądu w tym zakresie. W szczególności wyrażone przez obrońcę oczekiwanie zastosowania zasady pełnej absorpcji nie znajduje żadnego uzasadnienia. Brak jest podstaw do skorzystania z tej, wyjątkowej przecież, instytucji. Sama poprawność zachowania się skazanego w zakładzie karny z pewnością takim argumentem nie jest, należałoby raczej oczekiwać zachowania wyróżniającego się.

Zgodnie z dyrektywą art. 577 k.p.k. sąd zaliczył na poczet kary łącznej okresy kar już odbytych. W tym stanie rzeczy skazanemu pozostaje obecnie do odbycia 1 rok 2 miesiące i 26 dni kary pozbawienia wolności, co przesądza o względniejszym dla M. U. charakterze ustawy starej.

Przeszkody wynikające z treści art. 89 k.k. w brzmieniu obowiązującym przed dniem 8 czerwca 2010 r. nie dotyczyły kar grzywnien, które orzekane były wszystkimi wyrokami zapadłymi wobec skazanego prócz zapadłego w sprawie Sądu Okręgowego w Warszawie XVIII K 396/12. Dlatego też należało połączyć kary grzywnien i wymierzyć karę łączną w granicach od 200 stawek dziennych (najwyższa z grzywnien jednostkowych, sprawa V K 76/07) do 820 stawek dziennych (suma wszystkich stawek). Ukształtowanie kary łącznej na poziomie 540 stawek dziennych wynika przede wszystkim z wymiaru kar jednostkowych oraz treści art. 86 § 1 k.k. w brzmieniu obowiązującym przed dniem 8 czerwca 2010 r., ustanawiającego maksymalny wymiar kary łącznej grzywny na poziomie 540 stawek dziennych. Stawka dzienna ukształtowana została w oparciu o stawkiienne z kar jednostkowych.

Na podstawie art. 577 k.p.k. należało zaliczyć na poczet kary łącznej grzywny stawki dotychczas uiszczone, tj. ze sprawy XVIII K 312/09 czterysta stawek dziennych i ze sprawy XIV K 807/09 sto stawek dziennych.

Zastosowanie ustawy starej także w aspekcie kary łącznej grzywny jest dla skazanego również bardziej korzystne, albowiem po zaliczeniu uiszczonych już stawek jest on zobowiązany uiścić już tylko kwotę 800 zł (40 stawek po 20 zł). W wypadku zastosowania ustawy nowej, ciągle byłby on zobowiązany uiścić grzywnę ze sprawy Sądu Rejonowego dla Warszawy Woli IV K 99/10 w kwocie 6000 zł (120 stawek po 50 zł). Grzywna ta bowiem jako jedyna nie została dotychczas uiszczona i nie mogłaby ulec w związku z tym połączeniu z inną karą. Zastosowanie starego reżimu należy zatem określić jako wyjątkowo korzystne.

Sąd nie dopatrył się podstawy zawartej w art. 69 § 1 k.k. do orzeczenia kary łącznej pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania ze spraw Sądu Rejonowego dla Warszawy Woli IV K 99/10 i Sądu Rejonowego dla Warszawy Mokotowa XIV K 807/09, a zatem postępowanie w tym zakresie, ponownie przy

uwzględnieniu art. 89 k.k. w brzmieniu obowiązującym przed dniem 8 czerwca 2010 r. umorzył, i kary te podlegać będą wykonaniu odrębnie.

Na podstawie art. 618 § 1 pkt 11 k.p.k. zasądzono od Skarbu Państwa na rzecz adw. A. W. kwotę 240 (dwustu czterdziestu) złotych powiększoną o podatek VAT tytułem wynagrodzenia za obronę świadczoną z urzędu skazanemu M. U.;

Z uwagi na sytuację materialną skazanego (odbywanie kary pozbawienia wolności) zwolniono go od uiszczenia kosztów sądowych w sprawie i obciążono wydatkami Skarb Państwa.